U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **A. S.**, zastoupeného JUDr. Janem Žateckým (ml.), advokátem se sídlem Praha 4, Na Podkovce 171/16, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2012, č. j. 49 Az 53/2011 - 54,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Janu Žateckému (ml.) **se určuje** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2011, č. j. OAM-185/LE-LE05-LE05-2011 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný tak, že se žalobci nepřiznává mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze žalobou; ten rozsudkem ze dne 27. 2. 2012, č. j. 49 Az 53/2011 - 54, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že klíčovou otázkou bylo posouzení použitelnosti *Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 112857/2010-LPTP* ze dne 3. 9. 2010. V této informaci se uvádí, že směřovala k případu žadatele, který odmítal nástupnictví po svém zemřelém otci ve funkci *krále kmene*. V nyní projednávané věci však šlo o případ, kdy žalobce odmítal po svém zemřelém otci nastoupit do funkce *kněze fetiše*; žalobce navíc vyjádřil obavy z následků odmítnutí této funkce. S ohledem na tuto

skutečnost přisvědčil krajský soud námitce žalobce, že žalovaný nevycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a že uvedená informace se vůbec netýkala žalobcova případu. Krajský soud se zabýval i tím, co bylo předmětem žalobcových obav. Z výpovědí žalobce vzal za prokázané, že žalobce cítil odpor k výkonu funkce *kněze fetiše* a současně pociťoval obavy z jednání stoupenců tradičního kultu (stařešinů). Krajský soud konstatoval, že tyto obavy nelze bez jakýchkoli bližších informací o situaci v zemi původu bagatelizovat. Nesdílel též názor žalovaného, že výpovědi žalobce byly nekonkrétní, nepodložené a že na dotazy pracovníků žalovaného neměl žádné bližší či věrohodnější informace. Jestliže žalovaný spatřoval rozpor v tom, že problémy žalobci vznikly již v lednu 2011, kdy zemřel jeho otec, a přesto ve vlasti pobýval až do května 2011, měl možnost se žalobce na tuto okolnost dotázat; to však žalovaný neučinil. Na nařízeném jednání se pověřená pracovnice žalovaného odvolávala na *„doplněk protokolu ze dne 19. 8. 2011“* s tím, že v něm měl žalobce údajně užít zcela neznámý institut. Krajský soud ve správním spisu zmiňovaný doplněk nenalezl, a proto pochyboval o úplnosti správního spisu, kteroužto skutečnost vyložil v neprospěch žalovaného. Uzavřel tak, že žalovaný porušil § 2 odst. 4 ve spojení s § 3 a § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Za této situace ani žalovaný nemohl dospět k jednoznačnému závěru, že žalobce nesplňuje podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu, případně § 14a téhož zákona.

Z těchto důvodů tady krajský soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť jej shledal nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů a dále proto, že skutkový stav, ze kterého žalovaný vycházel, nemá oporu ve správním spisu a vyžaduje zásadní doplnění. Žalovaného zavázal k tomu, aby v dalším řízení doplnil správní spis o informace o zemi původu, které se budou týkat otázky následnictví *kněze fetiše* a o informaci ohledně (ne)důvodnosti obav žalobce z jednání stoupenců tradičního kultu (stařešinů). Tato skutková zjištění pak bude žalovaný povinen řádně vypořádat.

Rozsudek napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s.

Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud postupoval procesně nesprávně, což konkretizoval v jednotlivých kasačních námitkách.

Stěžovatel je především přesvědčen, že krajský soud porušil § 75 odst. 1 s. ř. s. V tomto kontextu poukazuje na žalobní tvrzení, které považuje za účelová, irelevantní a překračující zákonný limit citovaného ustanovení. Při pohovoru dne 19. 8. 2011 i při doplňujícím pohovoru dne 6. 9. 2011 byl žalobce dotazován, zda mu někdo vyhrožoval, zda ho někdy někdo napadl apod. Žalobce přitom vypověděl, že mu vyhrožováno nebylo, že nástupcem otce měl být především jeho bratr a že on sám o tomto náboženství mnoho neví. Potvrdil i to, že z Ghany vycestoval legálně, na základě zvacího dopisu. Stěžovatel je přesvědčen, že shromáždil dostatečné, aktuální a věrohodné informace o situaci v zemi původu, které žalobcova vágní a zřetelně účelová tvrzení vyvracejí. Dle jeho názoru je Ghana zemí s fungujícím státním aparátem, dodržovanou náboženskou svobodou a možností dosáhnout pomoci ze strany policie. Žalobce nebyl podle stěžovatele vystaven nebezpečí pronásledování a jeho azylový příběh se odehrával toliko v rovině spekulací a

nepodložených tvrzení; žalobce se ani neobrátil na policii s žádostí o poskytnutí ochrany před jednáním soukromých osob.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pak stěžovatel spatřuje v tom, že krajský soud nezohlednil zásadní okolnosti případu žalobce a nerespektoval svou povinnost vypořádat se se všemi zjištěnými okolnostmi. Bez povšimnutí tak ponechal například to, že žalobce vycestoval ze země původu bez problémů, na základě dokladu, který mu domovský stát vydal, a také to, že požádal o mezinárodní ochranu ve Finsku, tudíž ČR vůbec nebyla jeho cílovou zemí. Krajský soud též nezohlednil, že žalovaný ve správním řízení vyvrátil stěžovatelovy důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany s tím, že šlo pouze o domněnky žalobcovy matky. Krajský soud se zabýval pouze několika selektivně vybranými tvrzeními žalobce a skutečně zjištěný skutkový stav nahradil vlastními subjektivními hodnotícími úsudky.

Krajský soud se podle stěžovatele dopustil pochybení též tím, že aplikoval § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., i když v dané věci proběhlo jednání. Má zato, že citovaná ustanovení se aplikují v případě, kdy není nařízeno jednání, případně když zásadní vady vyjdou najevo až při jednání (§ 76 odst. 3 s. ř. s.). Na jednání ovšem nevyšlo najevo nic, co by již v rámci správního řízení nebylo vypořádáno.

Konečně stěžovatel nesouhlasí s tím, že mu byla kladena k tíži neúplnost spisového materiálu, když krajský soud konstatoval, že *„doplněk pohovoru ze dne 19. 8. 2011“* nebyl ve spise nalezen. Stěžovatel poukazuje na to, že ve správním spise se nalézá protokol o pohovoru ze dne 6. 9. 2011, kterým bylo pokračováno v pohovoru ze dne 19. 8. 2011. Krajský soud tedy podle stěžovatele pochybil, dospěl-li k závěru o nekompletnosti správního spisu a sám se dostal do rozporu se svou povinností vycházet z obsahu správního spisu.

Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a kasační námitky stěžovatele označil za nedůvodné; proto navrhl kasační stížnost zamítnout.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

V rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, publikovaném pod č. 1143/2007 Sb. NSS (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[k]asační stížnost může být ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná i v případě, že je podána Ministerstvem vnitra z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které bude spočívat v tom, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu.“* Nejvyšší správní soud se vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany podrobně věnoval například ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 – 57. Z těchto rozhodnutí plyne, že přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik

zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem zdejšího soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Pokud stěžovatel namítal procesní pochybení, kterého se měl krajský soud dopustit tím, že nevycházel ze skutečně zjištěného skutkového stavu věci, ale pouze ze svých vlastních závěrů, které neměly oporu ve správním spise, zde je nutno uvést, že tím nebyla nastolena žádná nová právní otázka, která by nebyla dostatečně řešena judikaturou správních soudů, či by jimi byla řešena rozdílně nebo vyžadovala provedení judikatorního odklonu. Z rozsudku krajského soudu je skutečně patrné, že se vyjádřil pouze k některým skutkovým otázkám řešeného případu, takový postup však není porušením procesních pravidel, pokud soud v rozhodnutí správního orgánu nalezl takové pochybení, kvůli němuž samotnému bylo nutné napadené rozhodnutí zrušit, bez ohledu na to, zda by se v rámci zhodnocení ostatních právních či skutkových otázek daného případu ztotožnil s názorem správního orgánu, či nikoliv [viz například rozsudky zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2003, č. j. 7 A 38/2001 – 37 (publikovaný pod č. 127/2004 Sb. NSS) a ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 – 35 (publikovaný pod č. 359/2004 Sb. NSS)].

Konkrétně se krajský soud zabýval tím, zda je *Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 112857/2010- LPTP*, aplikovatelná na daný případ, přičemž dospěl k závěru, že nikoliv. Uvedl, že se nezabývá problematikou nástupnictví po zemřelém *knězi fetiše*, ale pouze nástupnictvím po zemřelém *králi kmene*. Společenská role krále kmene a nejvyššího náboženského představitele kmene je ze samé podstaty těchto dvou funkcí - světské a náboženské - natolik odlišná, že je nezbytné v tomto ohledu doplnit dokazování v rámci řízení před stěžovatelem a zabývat se otázkou, zda je osoba, která odmítne přijmout funkci kněze fetiše po zemřelém otci v zemi původu žalobce, následně vystavena hrozbě nelidského či ponižujícího zacházení, vykonání trestu smrti či jinému azylově relevantnímu pronásledování. Krajský soud dále vyjádřil přesvědčení, že nastolený skutkový stav tak, jak byl zjištěn v řízení před stěžovatelem, by mohl v žalobcově případě nastolit azylově relevantní důvod. Tento názor je přitom zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Jmenovitě lze odkázat na rozsudek ze dne 3. 11. 2011, č. j. 2 Azs 28/2011 – 82, ze kterého se podává, že *„[t]vrzení stěžovatele, že má strach z pronásledování ze strany stařešinů, neboť odmítl nastoupit po smrti svého otce na královský trůn v jedné z ghanských vesnic, a to z důvodu, že se neztotožňuje s praktikováním tradičních náboženských rituálů, nelze bez dalšího kvalifikovat jako tvrzení, které není azylově relevantní [§ 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu]. Takový závěr je nutné podložit dostatečnými informacemi o zemi původu stěžovatele, které se váží k jím popisované situaci, a z nichž alespoň s mírou pravděpodobnosti nevyvolávající zásadní pochybnosti vyplývá, že obavy stěžovatele nejsou odůvodněné.“*

Odkázat lze i na závěr krajského soudu, dle kterého žalobce nepodal ve správním řízení zcela nekonkrétní výpověď, jak tvrdil stěžovatel, na jejímž základě by bylo možné

dospět ke zcela jednoznačnému závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud shledal, že informace poskytnuté žalobcem nebyly mlhavé ani obecné (jak uvádí stěžovatel) a že rozpor ve výpovědi, který stěžovatel kladl žalobci k tíži, se stěžovatel ve správním řízení nepokusil odstranit formou dotazu. S ohledem na obsah výpovědí krajský soud dospěl ke zcela přijatelnému závěru, že problémy žalobce ve vlasti nelze bagatelizovat a v důsledku toho nemůže rozhodnutí stěžovatele obstát.

Stěžovatel dále namítal vadu řízení před krajským soudem, spočívající v porušení § 76 odst. 1 písm. a), b) a odst. 3, věty druhé s. ř. s., a tvrdil, že toto ustanovení může být aplikováno pouze v případě, kdy během jednání vyvstanou zcela nové skutkové nebo právní skutečnosti, které nebyly a ani nemohly být uvedeny v žalobě, neboť v době jejího podání nebyly žalobci bez jeho viny známy. Tato právní otázka je již řešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2007, č. j. 2 Afs 57/2007 – 92, z něhož vyplývá, že v případě, kdy proběhlo soudní jednání, lze správní rozhodnutí zrušit podle § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s. pouze tehdy, pokud při jednání vyjdou najevo vady, které nebyly zřejmé při podání žaloby, přičemž se musí jednat o nové právní či skutkové skutečnosti, které nebyly žalobci v době podání žaloby známy bez jeho vlastní viny. Pochybení, krajského soudu tedy spočívá v tom, že zrušující rozsudek nesprávně opřel o ustanovení § 76 odst. 3 s. ř. s., namísto správné aplikace § 78 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel dále nesouhlasil s tím, že mu krajský soud kladl k tíži neúplnost spisového materiálu, když v rozsudku uvedl, že na soudním jednání pověřená pracovnice stěžovatele poukazovala na *„doplněk protokolu ze dne 19. 8. 2011“*, přičemž krajský soud tento doplněk ve správním spise nenalezl. Stěžovatel uvedl, že ve správním spise se nachází protokol o pohovoru ze dne 6. 9. 2011, kterým bylo pokračováno v pohovoru ze dne 19. 8. 2011. Nejvyšší správní soud ověřil, že se poukazovaný protokol ve správním spise skutečně nachází, a že právě tento protokol pravděpodobně měla pověřená pracovnice stěžovatele na mysli. Krajský soud tedy skutečně pochybil, pokud tento protokol ve správním spise přehlédl a kladl tuto okolnost k tíži stěžovatele.

Stěžovatel tedy v obou výše zmiňovaných případech krajskému soudu vytýká procesní pochybení oprávněně. Z ustálené judikatury správních soudů však vyplývá, že ne každé procesní pochybení musí nutně vyvolávat nezákonnost rozhodnutí, které z takto zatíženého řízení vzešlo. Lze zmínit například rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, ze kterého se podává, že *„[o] vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo.“* V souladu s touto judikaturou lze tedy konstatovat, že i přes zmiňovaná procesní pochybení krajského soudu by výsledkem stále bylo zrušení napadeného rozhodnutí a jeho vrácení stěžovateli k dalšímu řízení z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Situace stěžovatele, ani rozhodnutí o věci samé, by se po právní ani faktické stránce nijak podstatně nezměnily, a tudíž ani nelze než shledat, že ze strany krajského soudu nedošlo k takovému pochybení, které představovalo vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Lze tak konstatovat, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je proto nutno ji, jako nepřijatelnou, podle § 104a s. ř. s. odmítnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupce z řad advokátů; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v odměně advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) v částce 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 2400 Kč. Advokát sdělil, že není plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštních právních předpisů, a proto Nejvyšší správní soud nepřistoupil k navýšení odměny o částku odpovídající této dani.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu